

การพัฒนาคณากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

นายสมจิตต์ บุญน้าง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-796-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017475 117309979

THE PERSONNEL DEVELOPMENT OF PROVINCIAL
EDUCATIONAL OFFICES

MR. SOMCHITT PUNYAMUNG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for The Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

ISBN 974-578-796-5

1991

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
ชื่อนิสิต นายสมจิตต์ บุญนวมัง
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีชัย ทัศนิเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักดิ์)

คณะกรรมการสอววิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีชัย ทัศนิเมธ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีชัย ทัศนิเมธ)

.....
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

นายสมจิตต์ ปัญญามัง : การพัฒนาบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (THE PERSONNEL DEVELOPMENT OF PROVINCIAL EDUCATIONAL OFFICES) อ.ที่ปรึกษา: ผศ.ดร.อมรรชัย ตันติเมธ, 208 หน้า. ISBN 974-578-795-5.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการพัฒนาบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเก็บข้อมูลจากประชากร ประกอบด้วย ศึกษาธิการจังหวัด 72 คน ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด 124 คน และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 432 คน สามารถเก็บข้อมูลได้ 528 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.08

ผลการวิจัยพบว่า

1. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทั่วประเทศส่วนใหญ่ มีการศึกษาหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร ดำเนินการวางแผนพัฒนาบุคลากร ดำเนินการพัฒนาบุคลากร และดำเนินการติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

ในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรได้ดำเนินการตามกิจกรรมพัฒนาบุคลากร 11 กิจกรรม ซึ่งกิจกรรมที่จัดมากที่สุด คือ ประชุมชี้แจง และกิจกรรมที่จัดน้อยที่สุด คือ การส่งไปดูงาน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาบุคลากร ในด้านการศึกษาหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร ด้านการวางแผนพัฒนาบุคลากร และด้านการดำเนินการพัฒนาบุคลากร พบว่า ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ในด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า ขาดเครื่องมือเพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

SOMCHITT PUNYAMUNG : THE PERSONNEL DEVELOPMENT OF PROVINCIAL EDUCATIONAL OFFICES. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. AMONCHAI TANTIMEDH, Ph.D., 208 PP. ISBN 974-578-796-5.

The purposes of this study are to study the state of the personnel development in Provincial Educational Offices and to study the problems and obstacles of the personnel development of Provincial Educational Offices. The population were 72 Provincial Educational Officers, 124 Assistant Provincial Educational Officers, 432 Heads of Section of Provincial Educational Offices. The instruments used in this study were questionnaires which were constructed by the researcher and were collected by mail. The 528 questionnaires (84.08%) were sent back to the researcher.

The findings were as follows:

1. Most of Provincial Educational Offices assessed the needs of personnel development, made the personnel plans, organized the personnel development activities, and followed-up and evaluated the personnel development program.

In organizing the personnel development program, the eleven activities were organized, the most activity to be organized was informing meeting session, and the least activity to be organized was field-study.

2. The problems and obstacles of personnel development according to the need assessment of personnel development, Personnel development planning, and the operation of personnel development; it was found that they were lack of budgets and materials and were limited in instruments for follow-up and evaluation.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จล่วงไปด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ธรรมชัย พันทิเมธ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งได้เอาใจใส่ให้คำแนะนำแก้ไข
ข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยมีความประทับใจและซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอพรระคุณ
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอพรระคุณ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราภุศลย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัชรนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ อาจารย์ไพฑูริย์
เสียงทอง และอาจารย์ฉนวน รอดทอง ซึ่งทั้ง 5 ท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ
แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณคุณเสรี ปรีทาศักดิ์ ที่ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ผลการวิจัย
และขอขอบคุณท่านศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายในสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ฉมจិតต์ ไม้ญามัง

สารบัญ

	หน้า
บทกวีภาษาไทย.....	ง
บทกวีเชิงอาการภาษาอังกฤษ.....	จ
กติกการรวมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ลำดับขั้นในการเสนอขงขณ.....	11
2 แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
การบริหารงานบุคคล.....	12
การพัฒนาบุคลากร.....	17
การหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร.....	22
การวางแผนพัฒนาบุคลากร.....	26
การดำเนินการพัฒนาบุคลากร.....	28
การติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมขงขณ.....	59
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	59

ประชากร.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ.....	139
บรรณานุกรม.....	173
ภาคผนวก.....	178
ประวัติผู้วิจัย.....	200

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนและรายละเอียดของผู้ขอแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร.....	67
2 แสดงจำนวนและรายละเอียดของผู้ขอแบบสอบถามที่จัดทำเป็นการหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร.....	73
3 แสดงจำนวนและรายละเอียดของผู้ขอแบบสอบถามที่จัดทำเป็นการวางแผนพัฒนาบุคลากร.....	77
4 แสดงจำนวนและรายละเอียดของผู้ขอแบบสอบถามที่จัดทำเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรม.....	80
5 แสดงจำนวนและรายละเอียดของผู้ขอแบบสอบถามที่จัดทำเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยการส่งไปศึกษา.....	84
6 แสดงจำนวนและรายละเอียดของผู้ขอแบบสอบถามที่จัดทำเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยการส่งไปฝึกอบรม.....	86
7 แสดงจำนวนและรายละเอียดของผู้ขอแบบสอบถามที่จัดทำเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยการส่งไปปฏิบัติงาน.....	88
8 แสดงจำนวนและรายละเอียดของผู้ขอแบบสอบถามที่จัดทำเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยการแนะนำชี้แจง.....	90
9 แสดงจำนวนและรายละเอียดของผู้ขอแบบสอบถามที่จัดทำเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยการส่งงาน.....	92
10 แสดงจำนวนและรายละเอียดของผู้ขอแบบสอบถามที่จัดทำเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยการมอบหมายงานใหม่ปฏิบัติ.....	94
11 แสดงจำนวนและรายละเอียดของผู้ขอแบบสอบถามที่จัดทำเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยการให้คำแนะนำปรึกษา.....	96

ตารางที่

หน้า

12	แสดงจำนวนและรายละเอียดของบุคคลแบบสหภาพที่จัดทำเป็นการ พัฒนาบุคลากรโดยการประชุมชี้แจง.....	98
13	แสดงจำนวนและรายละเอียดของบุคคลแบบสหภาพที่จัดทำเป็นการ พัฒนาบุคลากรโดยการฝึกปฏิบัติงาน.....	100
14	แสดงจำนวนและรายละเอียดของบุคคลแบบสหภาพที่จัดทำเป็นการ พัฒนาบุคลากรโดยการฝึกเอกสาร.....	102
15	แสดงจำนวนและรายละเอียดของบุคคลแบบสหภาพที่จัดทำเป็นการ พัฒนาบุคลากรโดยการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน.....	104
16	แสดงจำนวนและรายละเอียดของบุคคลแบบสหภาพที่จัดทำเป็นการ พัฒนาบุคลากรโดยการตั้งเบาะแสที่.....	106
17	แสดงจำนวนและรายละเอียดของบุคคลแบบสหภาพที่จัดทำเป็นการ พัฒนาบุคลากรโดยการโยกย้าย.....	108
18	แสดงจำนวนและรายละเอียดของบุคคลแบบสหภาพที่จัดทำเป็นการ ศึกษาค้นคว้าและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร.....	110
19	แสดงจำนวนและรายละเอียดของบุคคลแบบสหภาพเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร.....	116
20	แสดงจำนวนและรายละเอียดของบุคคลแบบสหภาพเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการวางแผนพัฒนาบุคลากร.....	119
21	แสดงจำนวนและรายละเอียดของบุคคลแบบสหภาพเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการพัฒนาบุคลากร.....	122
22	แสดงจำนวนและรายละเอียดของบุคคลแบบสหภาพเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการศึกษาค้นคว้าและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร.....	126
23	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคคลแบบสหภาพ ที่ระบุเป็นปัญหาและอุปสรรคในการหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร	129

ตารางที่

หน้า

24	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ทบทวนแบบสหภาพ ที่ระบุเป็นปัญหาและข้อสรุปในการวางแผนพัฒนาบุคลากร.....	131
25	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ทบทวนแบบสหภาพ ที่ระบุเป็นปัญหาและข้อสรุปในการดำเนินการพัฒนาบุคลากร.....	133
26	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ทบทวนแบบสหภาพ ที่ระบุเป็นปัญหาและข้อสรุปในการติดตามและประเมินผลการพัฒนา บุคลากร.....	135